

Zondag 20 april 2025
Eerste zondag van Pasen

Psalmgebed: Psalm 139, gesproken en gezongen
(t. Margryt Poortstra, m. Bram Stellingwerf; uit: Naar de psalmen)

Evangelielezing: Het verhaal van een levende (Johannes 20,1.11-17)
(naar Huub Oosterhuis; Verzameld liedboek p.446)

'Licht dat terugkomt' (t. Marijke de Bruijne, m. Anneke Plieger-van der Heide; uit: 'Als de graankorrel sterft...')

Overweging

Stel dat het christendom niet bestond. En dat je een godsdienst zou moeten verzinnen. Een geheel van woorden en verhalen waardoor mensen zin kunnen geven aan hun leven. Een Bron, een God, uit wie alles ontstaat. Die alles omvat en bij wie je troost kunt vinden. Een systeem van afspraken die je helpen een goed leven te leiden.

Zou je dan kiezen voor dit verhaal: het verhaal van de afgelopen drie dagen? Over een mens die sterft, een mens in wie *God* sterft...; een man die een extreme lijdensweg gaat; een weg die naar de dood voert? Over een mens die *opstaat* uit de doden, hoe je dat ook maar verstaat; die leeft ook al is hij gestorven?

Zo'n verhaal verzinnen, dat is misschien helemaal niet voor te stellen. We zijn opgegroeid met het christendom. We kennen het al zolang. Kunnen we ons voorstellen dat we het *niet* kennen?

Als we het dan toch proberen – dan zouden we vast en zeker niet voor *dít* verhaal kiezen. Eerst die martelgang. Hoop en verwachting die doodlopen. Daar is geen markt voor, zou je zeggen.

En dan dat totaal onwaarschijnlijke vervolg: die opstanding uit de doden. Met daarbij het risico dat je eindeloos op dat laatste stuk van het verhaal blijft hangen. Want hoe moet je dat nou zien? Gaat het om een letterlijk levend worden van iemand die klinisch dood was? Of gaat het daar niet om – en waarom gaat het dan *wél*? En als je daar dan eindeloos over blijft nadenken en discussiëren, wat heeft zo'n verhaal je dan

nog te zeggen?

Die episode over Maria uit Magdala – die is hartverscheurend. Hoort die nou thuis in een geloofsverhaal dat ons moet bemoedigen? Ze is in een graftuin. Haar ogen staan vol tranen. Je kunt moeilijk vatten dat er zoiets gebeurt als haar en andere vrienden van Jezus nu overkomt. Het is al moeilijk genoeg dat hij er niet meer is – omgebracht na een corrupt proces, vermoord, gedood hoewel hij onschuldig was. Maar als je dan ook nog problemen tegenkomt rond het afscheid, als er met zijn lichaam wordt gesold... dan is het helemaal moeilijk. Dan blijft onrust je kwellen. Mensen kunnen lang blijven spoken in je herinnering als ze niet goed ter ruste zijn gelegd. Dan blijft het Halloween en wordt het nooit Allerheiligen.

En toch vertellen we elkaar dit verhaal ieder jaar weer. Het mag zich zelfs verheugen in een groeiende belangstelling. Niet alleen onder kerkvolk, juist ook daarbuiten. Mede dankzij de manier waarop de showwereld het heeft opgepakt. Donderdagavond was The Passion weer op tv, alweer voor de vijftiende keer. Het is een succesformule gebleken: de kruisweg van Jezus opnieuw verteld door artiesten en muziek, in de open lucht, in één of andere plaats in ons land. Moderne techniek zorgt voor fascinerende effecten. Ik hoor van een nieuwe traditie: in het gezin van Merel, de vriendin van mijn zoon Levi, worden samen paaseieren geschilderd terwijl op het grote tv-scherm het spektakel van The Passion in Terneuzen aan staat.

Het doet ons iets, dit verhaal. Niet voor niets komt het in allerlei variaties terug. Zoals in de musical van twee weken geleden. Ook daar is er een charismatische vernieuwer die op weerstand stuit als hij morrelt aan de gevestigde orde. Die optrekt met een vrouw die in het dorp minder goed bekend staat. Die uiteindelijk sterft, maar het tegelijk voor elkaar heeft gekregen dat er sinds zijn komst een andere geest is gaan waaien in het dorp. Die ook na zijn dood voortleeft in die geest.

Het doet iets met ons, dit verhaal. Het is of het ons anders laat kijken. Naar de ander. Naar onszelf. Naar de werkelijkheid.

Alsof de wereld er glans door krijgt. Alsof er nieuw licht valt op het gewone alledaagse.

We zien het ook aan Maria. Ze bevindt zich in de graftuin, in diep verdriet. Daar wordt ze aangesproken. Door de tuinman, denkt ze. Is het de tuinman? Het ligt

voor de hand dat die daar rondloopt. Maar nee, ze ontdekt dat het niet de tuinman is. Het is Jezus. Kijk, horen we hier, je denkt misschien dat alles heel gewoon en alledaags is. Maar als je goed oplet, is het dat niet. Dan zie je meer, dan proef je meer, dan ervaar je meer. Dan is degene die je aanspreekt niet zomaar iemand. Dan heeft wat je overkomt een diepte die je er eerst nog niet in zag. Dan wordt het alledaagse een stuk van de hemel.

Dat kan ook het verhaal van opa Knoest doen. Een rups die een vlinder wordt – we zien er het wonder bijna niet meer van in. Een kind kan je soms opmerkelijk maken op dingen die je gewoon vindt. Dan ga je ze weer met nieuwe ogen bekijken.

Van rups, naar pop, naar vlinder – het is een verhaal van opstanding. Zo kan het immers gaan, ook met jezelf. Door omstandigheden, door ervaringen of door gebeurtenissen kun je in zwaar weer terecht komen. Een situatie waar ieder van ons mee te maken krijgt. Het kan je in een dal storten, een donkere diepte. Donker als de cocon waarin de rups zich heeft teruggetrokken. De diepte kan zo diep zijn dat je wanhoopt of je ooit weer licht zult zien.

Als er dan toch weer een sprankje licht verschijnt, kan het zijn of de hele wereld veranderd is. Intussen ben je het zelf: je hebt een metamorfose ondergaan. Er heeft zich een verandering aan je voltrokken. Hoe? Waardoor? We willen graag duiden wat we denken, voelen, wat ons overkomt – maar tasten vaak in het duister. Het gebeurt. Het voltrekt zich aan je. Soms valt er niet meer over te zeggen. Net zoals het gaat met de rups.

We kunnen het verhaal soms ook zien in wat er in de wereld gebeurt.

Mismoedig zien we de krantenkoppen en horen we het journaal. Somber lezen we online wat er overal speelt. Het is het 'gewone' nieuws – oorlog, genocide, vluchtelingenproblematiek, vervuiling van het milieu... Maar tussen al die grote krantenkoppen door is er ook ander nieuws. Nieuws dat de voorpagina niet haalt. Zoals over enkele ondernemers die een buurtsupermarkt drijven in kleine dorpen in dunbevolkte gebieden. Dorpen waar sinds de sluiting van de enige winkel veel minder onderling sociaal contact is. Dorpen die zich als het ware in een cocon terugtrekken.

Waar iemand dan toch een kans ziet en opnieuw een winkel opent. Daar niet rijk van wordt en afhankelijk is van wat de dorpelingen hem gunnen, want hij kan niet stunten met prijzen zoals de grote supermarkten het

doen. Maar er enorm veel plezier in heeft. Want hij ziet hoe er nu weer meer mensen op straat zijn. En hoe de winkel een broedplaats is voor andere kleine dorpsinitiatieven.

Zo kunnen we zelfs kijken, wanneer een situatie alleen maar verdrietig lijkt te zijn. Wanneer de weg enkel dood lijkt te lopen.

Ik denk aan Herman en Leny van den Berg. Herman voelt zijn krachten in rap tempo afnemen en heeft pijn. Ze verwachten geen verbetering meer. Dit, vermoeden beiden, is het laatste. En desondanks, ondanks de vermoeidheid, de dagen waarin alle energie ontbreekt, het sombere vooruitzicht, hoor ik van hen blijheid. Dankbaarheid. Voor de kinderen en de kleinkinderen die doen wat ze kunnen en die onderling een goede band hebben. Voor burens en familieleden die voor hen klaar staan – Nel en Kees, Janiet en Norman, Annie en Frans en nog meer anderen. Voor kaartjes met lieve woorden. Dit, dit is het verhaal van Pasen.

Het is belangrijkste verhaal van het christendom, dat verhaal van de afgelopen drie dagen. En het is misschien wel het beste verhaal dat ik ken.

Het is het verhaal van jou en mij. Van ieders leven, met kruis en opstanding. Met verdriet en geluk.

Het is een verhaal dat zijn kracht haalt uit de omkering. Het vertelt van uitzicht dat je niet kunt vasthouden maar dat met je meegaat, op elke weg, in elke tuin, waar je ook bent.

Het is een verhaal over leven dat niet iets is wat je doet, maar wat je ontvangt.

Muziek

Lied: 'Tussen waken, tussen dromen'
(t. Hanna Lam, m. Barbara Zwaal; Eva's lied 23)